

Szanowny Panie Premierze,

W dniu 15 kwietnia 2025 r. Rada Ministrów przyjęła przygotowany przez Ministra Sprawiedliwości projekt nowelizacji ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (UD69). Rozwiązania przyjęte w tym projekcie wzbudzają głęboki sprzeciw oraz zaniepokojenie podmiotów odpowiedzialnych za organizację i funkcjonowanie nieodpłatnej pomocy prawnej w Polsce.

Mając powyższe na uwadze pragniemy poinformować Pana Premiera, że jako uczestnicy konferencji „Nieodpłatna pomoc prawna jako element budowania społeczeństwa obywatelskiego.” Część 2: „U prugu Reformy” wspólnie wypowiadamy się przeciw:

1. **Likwidacji oświadczeń składanych przez beneficjentów systemu bez wprowadzenia innego mechanizmu weryfikacji spełnienia przez beneficjenta pomocy innego ustawowego kryterium – kryteria te sygnatariusze niniejszego pisma proponują ustalić wspólnie podczas prac Rady NPP w zaproponowanej w dalszej części niniejszego pisma formule. Ustawowe zapewnienie nieograniczonego dostępu każdego obywatela do pomocy prawnej opłacanej przez Państwo, bez względu na status ekonomiczny i sytuację życiową obywatela, stoi w sprzeczności z normą art. 4 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatela oraz edukacji prawnej, w którym jednoznacznie wskazano, że: „przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku”.**
2. **Wprowadzeniu dodatkowej formy udzielania świadczeń za pomocą środków komunikacji na odległość, z uwagi na występujący na obecnym etapie brak zabezpieczeń i systemów weryfikacji beneficjentów gwarantujących zachowanie tajemnicy i poufności udzielanej pomocy, bez zwiększania nakładów finansowych i zapewnienia koniecznego wyposażenia sprzętowego i technicznego przy równoczesnym zagrożeniu świadczenia pomocy prawnej w warunkach możliwego zaistnienia konfliktu interesów przez radców prawnych i adwokatów.**
3. **Niskiemu poziomowi finansowania systemu oraz brakiem nowelizacji mechanizmu jego waloryzacji**

4. Pomijaniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości w kolejnych nowelizacjach zgłaszanego postulatu umożliwiającego zastąpienie przez adwokata / radcę prawnego nie posiadającego uprawnień na dyżurze NPO doradcę obywatelskiego.

Mając powyższe na uwadze i posiadając prawie 10-letnie doświadczenie w pracy systemie nieodpłatnej pomocy prawnej apelujemy wspólnie o **pilne wstrzymanie prac legislacyjnych nad przedmiotową nowelizacją, pilne zwołanie posiedzenia Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej** (której to ostatnie posiedzenie odbyło się w ubiegłym roku a co za tym idzie członkowie Rady nie mieli możliwości wypowiedzenia się w sprawie procedowanego obecnie projektu) oraz zaproszenie na jej posiedzenie przedstawicieli organizacji sygnatariuszy niniejszego porozumienia którzy nie są członkami Rady. Celem takiego „okrągłego stołu” powinno być wypracowanie propozycji nowych rozwiązań ustawowych, sprzyjających ustabilizowaniu systemu nieodpłatnej pomocy, a także dostosowaniu go do aktualnych potrzeb i oczekiwań społecznych, a następnie rozwijanie i budowanie wysokiej jakości świadczeń.

Wstrzymanie prac nad wyrywkowymi zmianami ustawy uzasadnione jest szczególnie deklaracją Ministerstwa Sprawiedliwości o konieczności opracowania nowej regulacji całego systemu. Ministerstwo Sprawiedliwości zbierało opinie środowisk zaangażowanych w działanie systemu do 30 lipca 2024 roku i pomimo jednoznacznych rekomendacji za jedną zasadniczą nowelizacją ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, realizuje obecnie wycinkową zmianę, która de facto w kontekście konsekwencji społecznych, zablokuje możliwość racjonalnego i odpowiadającego założeniom społeczeństwa obywatelskiego reformowania tego systemu.

Z tych względów niżej opisani pozwalają sobie bezpośrednio na ręce Pana Premiera przekazać niniejsze stanowisko.

Uczestnicy Konferencji „Nieodpłatna pomoc prawna jako element budowania społeczeństwa obywatelskiego.” Część 2: „U progu Reformy”

Bielsko-Biała, 9 maja 2025 r.

Imię i nazwisko	Afiliacja

[illegible]

[illegible]
